

Könyvtári trendjelentések 7.

IT-ELLÁTOTTSÁG

2015–2021

TARTALOM

1. A 100 Mbit/s-nál magasabb sávszélességű internetkapcsolattal rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma	1
2. Nyilvánosan elérhető számítógépek száma	2
3. Akadálymentes-e az intézmény honlapja?	3
4. Az átlagosan öt évnél fiatalabb számítástechnikai infrastruktúrával rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma	3
5. A belső (LAN) hálózattal rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma	4
6. Intézményi felhőszolgáltatást üzemeltető könyvtári szolgáltatási pontok száma	5
7. A könyvtári szolgáltatási pontok kezelésében lévő szerverek száma 2021-ben	5
8. A könyvtári szolgáltatási pontok szerverei üzemeltetésének módja	6
9. Digitalizáló eszközzel rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma	7

Az *IT-ellátottság* című riportban röviden bemutatjuk a könyvtári szolgáltatási pontok IT-ellátottságának változását 2015 és 2021 között,

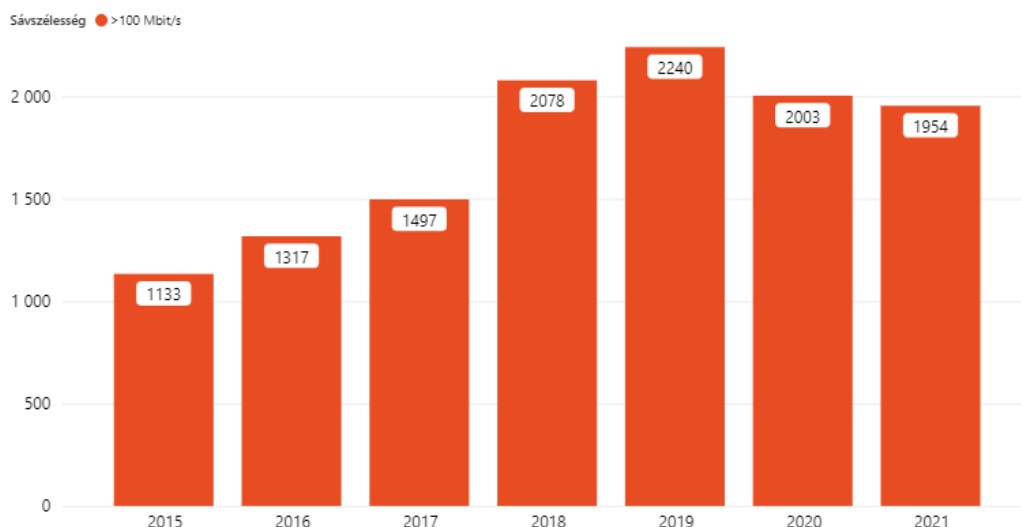
valamint egyes, újonnan mért adatok esetében 2020 és 2021 között.

1. A 100 MBIT/S-NÁL MAGASABB SÁVSZÉLESSÉGŰ INTERNETKAPCSOLATTAL RENDELKEZŐ KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK SZÁMA

A könyvtári szolgáltatási pontokon a 2015 és 2019 közötti időszakban évről évre emelkedett a 100 Mbit/s-nál magasabb sávszélességű internetkapcsolattal rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma. Míg 2015-ben csak 1 133

helyen volt elérhető a magas sávszélesség, addig 2019-ben közel kétszer annyi, 2 240 helyen. 2015 és 2017 között az emelkedés 25%-os volt, majd 2017 után egy nagyobb mértékű bővülés figyelhető meg a 100 Mbit/s-nál magasabb sávszélességű internetkapcsolattal rendelkező könyvtárak számában, ugyanis 2017 és 2019 között 34%-os ugrás következett be. 2019 után némi csökkenés mutatkozik 2020-ban, illetve 2021-ben is.

A 100 Mbit/s-nál magasabb sávszélességű internetkapcsolattal rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma

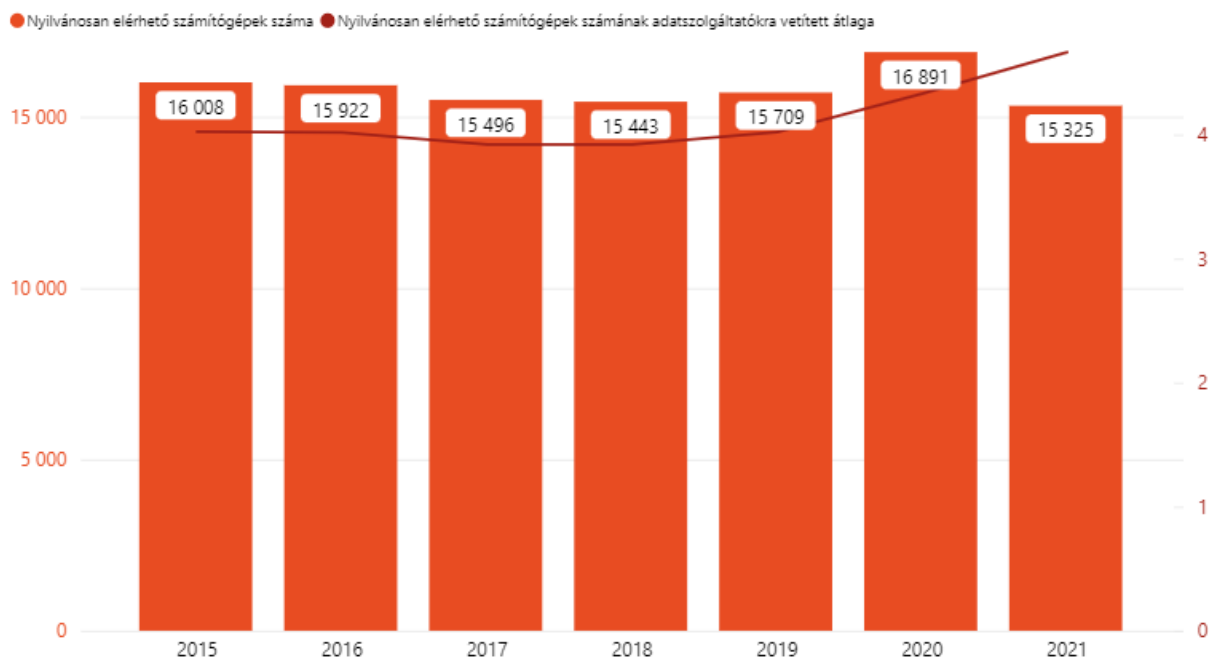
1. ábra: A 100 Mbit/s-nál magasabb sávszélességű internetkapcsolattal rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma

2. NYILVÁNOSAN ELÉRHETŐ SZÁMÍTÓGÉPEK SZÁMA

A könyvtári szolgáltatási pontokon a használók számára nyilvánosan elérhető számítógépek száma 2015 és 2018 között enyhe csökkenést, míg 2018 és 2020 között egyértelmű növekedést mutat. A növekedés elsősorban a köz-

könyvtárakban következett be, a többi könyvtártípusban inkább stagnálásról beszélhetünk. 2015 és 2017 között minden könyvtártípusban csökkenés figyelhető meg, viszont a közkönyvtárakban 2017-től, a szakkönyvtárakban 2018-tól ismét emelkedés látható. 2021-ben az előző évhez képest 10%-kal visszaesett a nyilvánosan elérhető számítógépek száma.

Nyilvánosan elérhető számítógépek száma

2. ábra: Nyilvánosan elérhető számítógépek száma

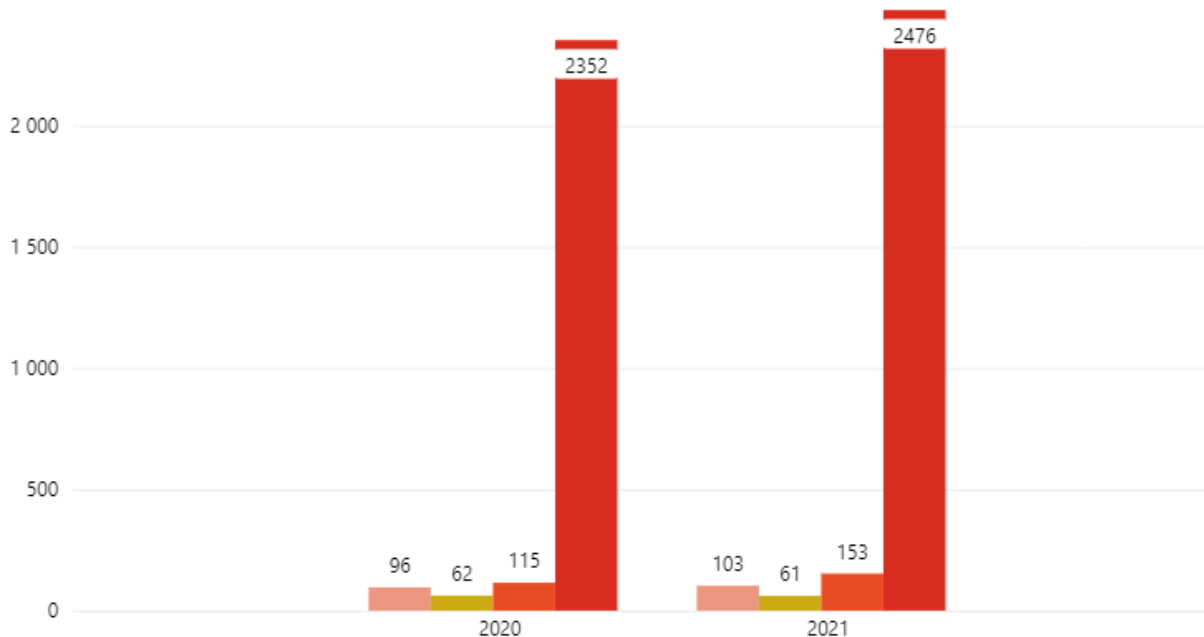
3. AKADÁLYMENTES-E AZ INTÉZMÉNY HONLAPJA?

A valamilyen szintű akadálymentességet (például kontrasztos megjelenés, WCAG [Web Content Accessibility Guidelines] szabványnak

való megfelelés, képhelyettesítő szövegek alkalmazása stb.) megvalósító könyvtári honlapok száma 2020 és 2021 között nem változott számottevően. Nagyobb emelkedés a legelterjedtebb, W3C konzorcium által kidolgozott WCAG ajánlás szerint megvalósított honlapok számában figyelhető meg (25%-os emelkedés).

Akadálymentes-e az intézmény honlapja?

Akadálymentes ● igen, egyéb ajánlás szerint ● igen, ISO/IEC 40500:2012 szabvány szerint ● igen, W3C WCAG ajánlás szerint ● nem

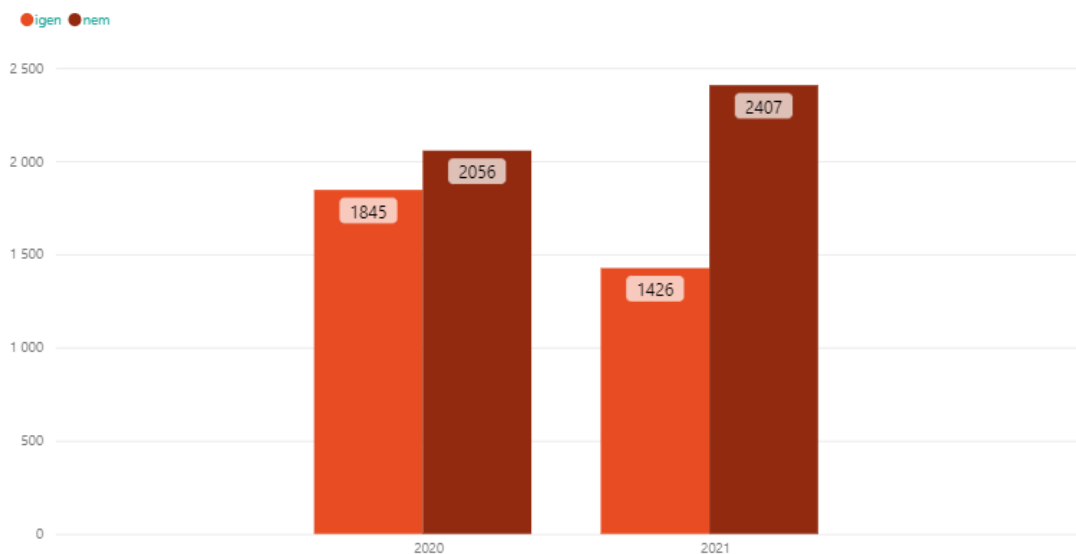
3. ábra: Akadálymentes-e az intézmény honlapja?

4. AZ ÁTLAGOSAN ÖT ÉVNÉL FIATALABB SZÁMÍTÁSTECHNIKAI INFRASTRUKTÚRÁVAL RENDELKEZŐ KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK SZÁMA

2020-ban először kellett választ adniuk a könyvtári szolgáltatási pontoknak arra a kérdésre, hogy fiatalabbak-e a számítógépeik, munkaállomásaik és mobileszközeik öt évnél. A diagramról leolvasható, hogy több mint 52%-

ukban (2 056 könyvtár) ezen eszközök átlagéletkora nem éri el az öt évet, a könyvtárak 48%-ában viszont igen. Látszik az is, hogy 2021-re nem történt javulás ezen a téren, sőt, 23%-kal csökkent azon könyvtári szolgáltatási pontok száma, amelyekben a számítástechnikai eszközök átlagos életkora öt évnél alacsonyabb.

Az átlagosan 5 évnél fiatalabb számítógéppel/munkaállomással/mobileszközzel rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma

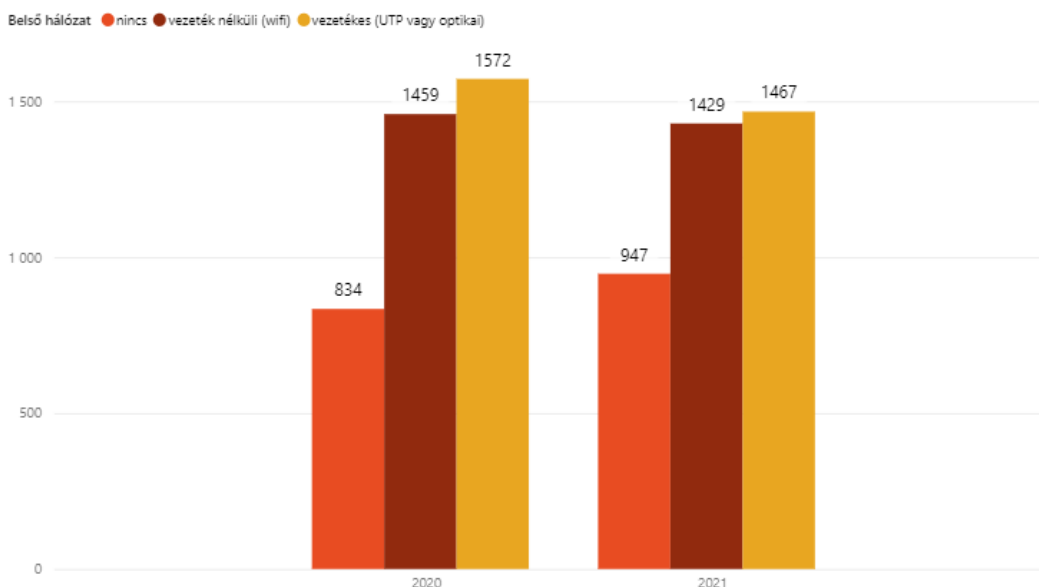
4. ábra: Az átlagosan öt évnél fiatalabb számítástechnikai infrastruktúrával rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma

5. A BELSŐ (LAN) HÁLÓZATTAL RENDELKEZŐ KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK SZÁMA

2020-ban először kellett választ adniuk a könyvtári szolgáltatási pontoknak arra a kérdésre, hogy a belső hálózatukon milyen típusú internetelérést biztosítanak használóik részére. 2020-ban a belső hálózattal rendelkező

szolgáltatók több mint 48%-ában vezeték nélküli (wifi) internetkapcsolat is elérhető, míg 52%-ukban vezeték nélküli nem, csak vezetékes (például UTP- vagy optikai kábelen keresztül biztosított). 2021-ben 12%-kal több könyvtári szolgáltatási pont mondta azt, hogy náluk nincs belső számítógépes (LAN) hálózat, a vezetékes és vezeték nélküli internetkapcsolatot biztosítók aránya pedig közel 50-50 százalékra módosult.

Van-e az intézménynek belső, számítógépes (LAN) hálózata?

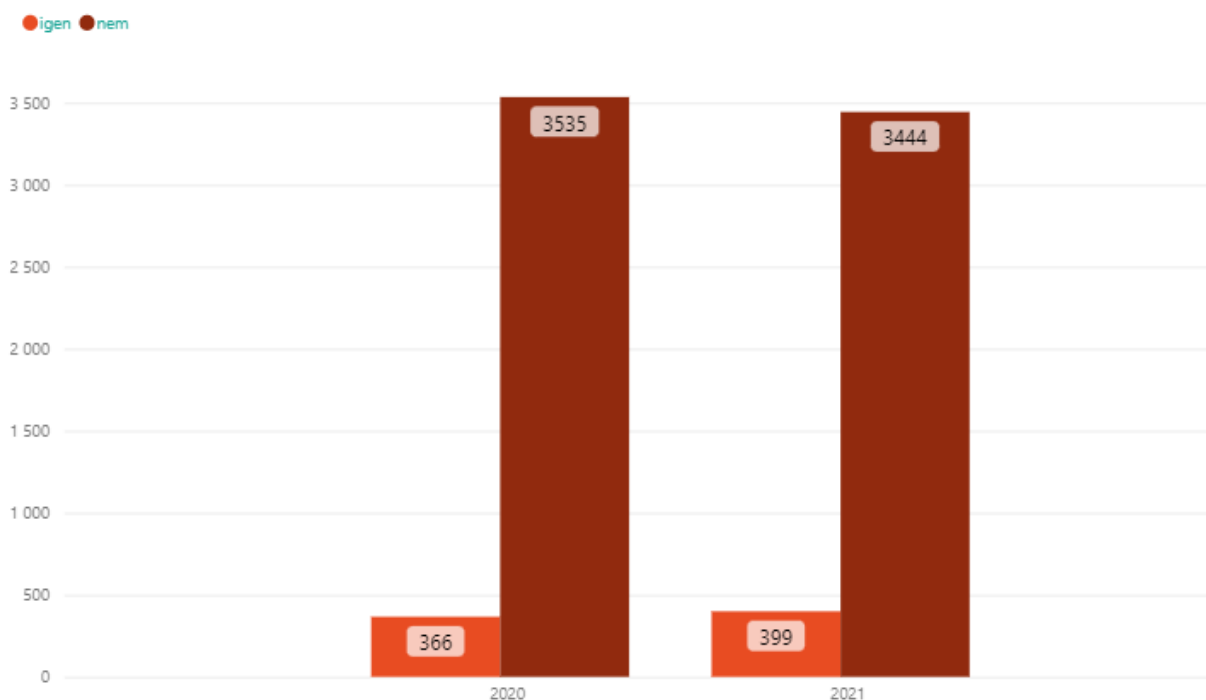
5. ábra: Van-e az intézménynek belső, számítógépes (LAN) hálózata?

6. INTÉZMÉNYI FELHŐSZOLGÁLTATÁST ÜZEMELTETŐ KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK SZÁMA

2020-ban 366 könyvtári szolgáltatási pont üzemeltetett a saját infrastruktúráján felhőtechnológián alapuló szolgáltatást a munkatársai és/vagy használói számára. Ez a szolgáltatási

pontok több mint 10%-át jelenti. 3 535 könyvtárban viszont nem áll rendelkezésre ilyen szolgáltatás. Egy évvel később, 2021-ben némiképp nőtt (9%-kal) az ilyen típusú szolgáltatást üzemeltető könyvtári szolgáltatási pontok száma, 366-ról 399-re.

Van-e az intézménynek intézményi felhőszolgáltatása?

6. ábra: Van-e az intézménynek intézményi felhőszolgáltatása?

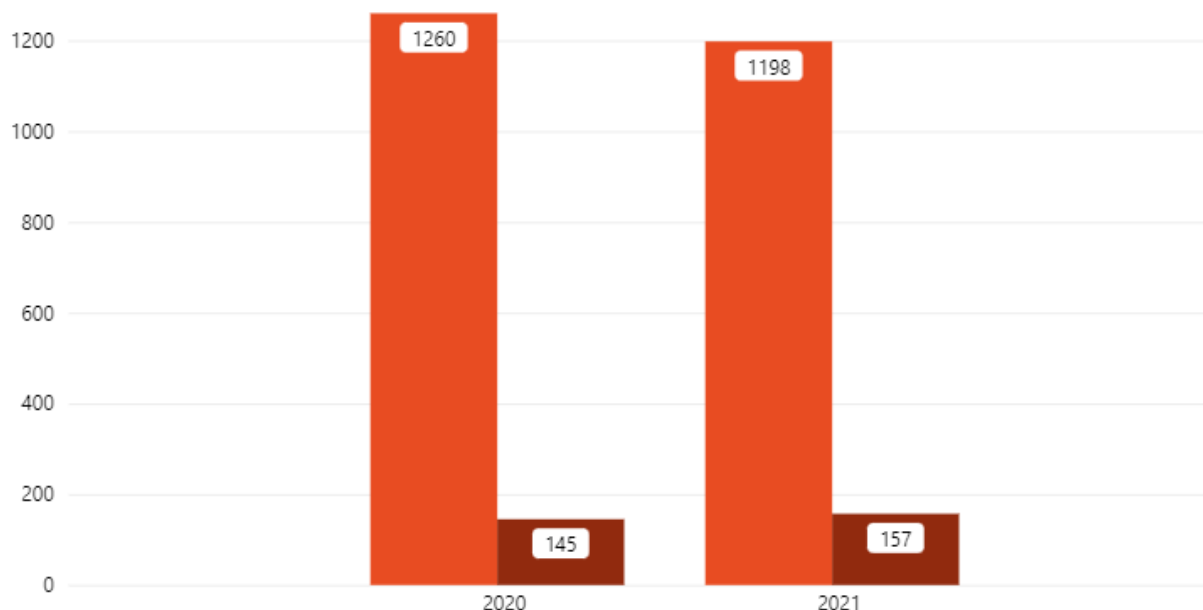
7. A KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK KEZELÉSÉBEN LÉVŐ SZERVEREK SZÁMA 2021-BEN

2020-ban összesen 1 405 szerver volt a könyvtári szolgáltatási pontok kezelésében, ennek túlnyomó része, 1 260 db (89%) saját tulajdonú szerver volt, és csak 145 db (11%) volt bérelt

szerver. Egy évvel később, 2021-re a saját tulajdonú szerverek száma 5%-kal csökkent, viszont 8%-kal emelkedett a bérelt szerverek száma.

A könyvtári szolgáltatási pontok kezelésében lévő szerverek száma

● Saját tulajdonú szerver ● Bérelt szerver

7. ábra: A könyvtári szolgáltatási pontok kezelésében lévő szerverek száma

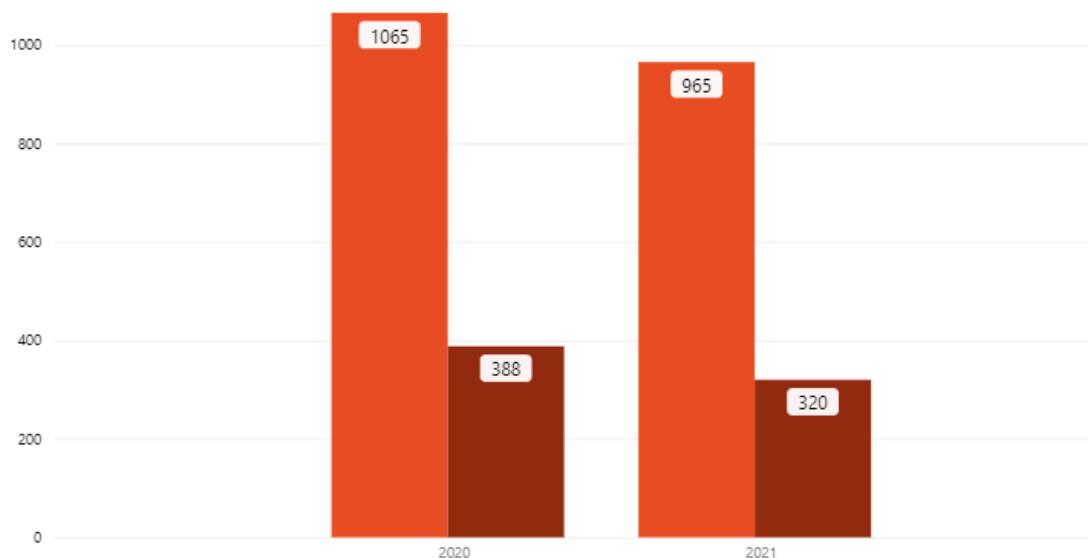
8. A KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK SZERVEREI ÜZEMELTETÉSÉNEK MÓDJA

A könyvtári szolgáltatási pontok kezelésében lévő szerverek mintegy háromnegyede (1 065 db) saját üzemeltetésű volt 2020-ban, 36%-uk (388 db) viszont olyan saját vagy bérelt

szerver, amelyet nem a saját infrastruktúrájukon üzemeltetnek, hanem például egy külső cég szervertermében. A saját üzemeltetésű szerverek száma 2021-re 10%-kal csökkent, a kiszervezett üzemeltetésben működő szerverek száma ehhez hasonlóan 18%-kal esett vissza.

A könyvtári szolgáltatási pontok szerverei üzemeltetésének módja

● Szerverek saját üzemeltetésben ● Szerverek kiszervezett üzemeltetésben

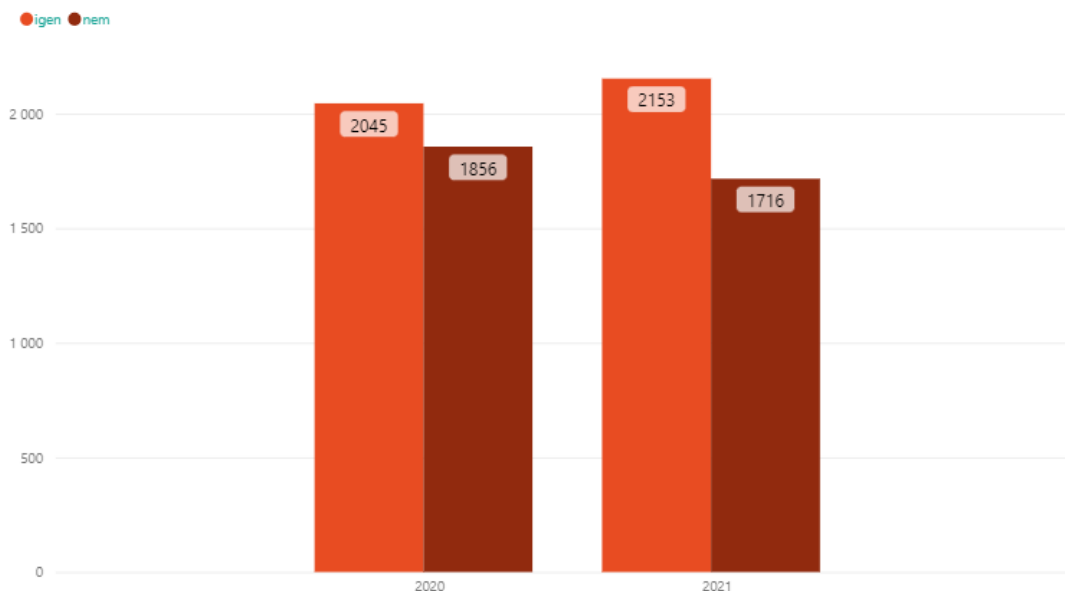
8. ábra: A könyvtári szolgáltatási pontok szerverei üzemeltetésének módja

9. DIGITALIZÁLÓ ESZKÖZZEL RENDELKEZŐ KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSI PONTOK SZÁMA

A könyvtári szolgáltatási pontok több mint 90%-a (2 045 db) rendelkezett valamilyen digi-

talizáló eszközzel 2020-ban. Digitalizáló eszköz alatt minden olyan eszközt értünk, amely képes analóg dokumentumokból digitális kópiát előállítani (például laptáskan, könyvtáskan, digitális fényképezőgép). 2021-re 6%-kal nőtt a digitalizáló eszközzel rendelkező könyvtári szolgáltatási pontok száma.

Rendelkezik-e a könyvtár digitalizáló eszközzel?

9. ábra: Rendelkezik-e a könyvtár digitalizáló eszközzel?

KÉSZÍTETTE

Nagy Andor

OLVASÓSZERKESZTŐ

Szabó Piroska

FELELŐS KIADÓ

Szüts Etele
igazgató
Könyvtári Intézet

A KÉZIRAT LEZÁRÁSA

2022. november 15.

2015–2021 (2022. évi szám)

ISSN 2939-7456

ORSZÁGOS
SZÉCHÉNYI
KÖNYVTÁR

KÖNYVTÁRI INTÉZET